

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/33/2020
Identifikačné číslo spisu: 5118211274
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5118211274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa, so sídlom 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k. s., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 865 265, sídlo kancelárie Revolučná 10, 010 01 Žilina, správca úpadcu: GDM - Slovakia, s.r.o., so sídlom Družstevná 5, 031 82 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 379 263, zastúpenému zástupcom IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 854 808, v mene ktorej koná ako advokát a prokurista, JUDr. Viktor Ewerling, PhD., o určenie pohľadávky proti podstate, vedenom na Okresnom súde Žilina, pod sp. zn. 18Cbi/13/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. novembra 2019, č. k. 13CoKR/15/2019-188, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 21. februára 2019, č. k. 18Cbi/13/2018-122, určil, že pohľadávka žalobcu spočívajúca v poistnom za mesiac december 2017 v sume 1.781,54 Eur je čo do právneho dôvodu a výšky a poradia pohľadávkou proti podstate úpadcu GDM - Slovakia, s.r.o., so sídlom Družstevná 5, Liptovský Mikuláš, IČO: 36 379 263, v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 1K/14/2017. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Podanou žalobou a po pripustení zmeny žaloby uznesením zo dňa 21.02.2019 sa žalobca domáhal, aby súd určil, že pohľadávka žalobcu - poistné za mesiac 12/2017 v sume 1.781,54 Eur, je čo do právneho dôvodu a výšky, vrátane poradia, pohľadávkou proti podstate úpadcu GDM - Slovakia, s.r.o.,

Družstevná 5, Liptovský Mikuláš, IČO: 36 379 263, (ďalej len „úpadca“ alebo „GDM - Slovakia“) v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina sp. zn. 1K/14/2017. Žalobu odôvodnil tým, že si uplatnil po vyhlásení konkurzu (účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu GDM - Slovakia, s.r.o. nastali dňa 05.01.2018) pohľadávku proti podstate podľa ust. § 87 ods. 1 a ust. § 87 ods. 2 písm. i) zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj ako „ZKR“) vo výške 1.781,54 Eur, ktorá predstavovala nezaplatené splatné poistné na sociálne poistenie za mesiac 12/2017.

3. Žalobca zdôraznil, že pre vznik pohľadávky Sociálnej poisťovne je dôležité, aby boli súčasne splnené dva momenty:

- predloženie mesačného výkazu poistného a príspevkov za príslušný mesiac, z ktorého je zrejma suma, ktorú je povinný zaplatiť za uvedený mesiac v lehote splatnosti (až vtedy začne Sociálna poisťovňa účtovať a vedie prípadnú pohľadávku v účtovníctve, aby si neskôr mohla pripojiť k prihláške vyhlásenie o jej vedení v účtovníctve pre účely ZKR),
- splatnosť poistného na základe predloženého mesačného výkazu poistného a príspevkov (nakoľko až neuhradením poistného v lehote splatnosti vznikne pohľadávka) a až vtedy môže Sociálna poisťovňa požadovať plnenie od dlžníka.

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žaloba o určenie pohľadávky proti podstate bola podaná včas, a to s prihliadnutím ku dňu 03.07.2018, kedy bolo Oznámenie o neuznaní pohľadávky proti podstate doručené žalobcovi, a dňu 18.07.2018, keby bola doručená žaloba na súd. Podľa názoru súdu prvej inštancie pohľadávka žalobcu z titulu poistného na sociálne poistenie za mesiac december 2017 vznikla po vyhlásení konkurzu a spadá do vecného vymedzenia pohľadávok proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR, a to s poukazom na úpravu podľa ust. § 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej aj ako „ZoSP“).

5. Z vykonaného dokazovania a aplikovaním ust. § 143 ods. 2 ZoSP súd prvej inštancie uviedol, že poistné na sociálne poistenie za mesiac december 2017 bolo splatné v posledný deň mesiaca január 2018, čiže potom, ako nastali účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu. Tým došlo podľa súdu prvej inštancie k splneniu podmienky vyplývajúcej z ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR týkajúcej sa časového kritéria vzniku pohľadávky po vyhlásení konkurzu.

6. V súvislosti s otázkou vzniku pohľadávky žalobcu na zaplatenie poistného na sociálne poistenie súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. októbra 2015, sp. zn. 1Sžso/37/2014, a špeciálnu právnu úpravu vyplývajúcu zo ZoSP. Na základe uvedeného potom súd prvej inštancie dospel k záveru, že sa úpadca ako zamestnávateľ nemôže stať dlžníkom poisťovne - žalobcu skôr, než mu vôbec vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda skôr, než na základe úpadcom predložených mesačných výkazov poistného nebude zrejmé, v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poistného.

7. Vzhľadom na záver o splnení časového a vecného kritéria súd prvej inštancie skonštatoval, že sporná pohľadávka žalobcu titulom poistného na sociálne poistenie (§ 2 ZoSP) je pohľadávkou proti podstate podľa ust. § 87 ods. 1 písm. i/ ZKR.

8. S námietkou žalovaného týkajúcou sa výkladu slovného spojenia „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“ v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR, ktorá bola dôvodom neuznania žalobcom uplatnenej pohľadávky proti podstate žalovaným a použitá ako obrana žalovaného v tomto konaní, súd prvej inštancie nesúhlasil. Na doplnenie súd prvej inštancie uviedol, že súčasťou činnosti prevádzkovania podniku počas konkurzu správcom sú aj úkony, ktoré smerujú k ukončeniu jeho prevádzkovania, pokiaľ sa v súlade s ust. § 88 ZKR správca rozhodne vzhľadom na zistené skutočnosti v prevádzkovaní podniku úpadcu nepokračovať. O prevádzkovaní podniku úpadcu je tak nevyhnutné hovoriť až, kým nedôjde k ukončeniu všetkých právnych vzťahov, ktoré s prevádzkovaním podniku úpadcu súvisia, resp. súviseli. Zamestnanci úpadcu predstavujú súčasť podniku ako osobná zložka podnikania (§ 5 Obchodného zákonníka). Pokiaľ nedôjde k definitívnemu ukončeniu pracovno-právnych vzťahov všetkých zamestnancov úpadcu, a to bez ohľadu na dôvod, pre ktorý k ich ukončeniu nedošlo

(napr. z dôvodu ochranej doby podľa § 64 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce), žalovaný v postavení správcu úpadcu je naďalej povinný plniť vo vzťahu k zamestnancom úpadcu povinnosti, ktoré vyplývajú zamestnávateľovi zo ZoSP. Z uvedeného dôvodu pohľadávky titulom poistného na sociálne poistenie uplatnené žalobcom v konkurze na majetok úpadcu je potrebné podľa názoru súdu prvej inštancie považovať za pohľadávky proti podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR.

9. V tejto súvislosti súd prvej inštancie upriamil pozornosť na skutočnosť, že samotný žalovaný priznal poistnému na sociálne poistenie za obdobie 1/2018 až 4/2018 status pohľadávok proti podstate, nakoľko tieto pohľadávky okrem časového hľadiska súčasne spĺňajú aj vecné kritérium posudzovania pohľadávok - pohľadávky súvisia so správou majetku úpadcu počas konkurzu, kedy bol správca nútený ukončiť pracovné pomery so zamestnancami úpadcu v súlade so Zákonníkom práce.

10. Vzhľadom na uvedené potom súd prvej inštancie uzavrel, že nemožno pohľadávke za mesiac 12/2017, ktorý predchádza obdobiu 1/2018 až 4/2018 nepriznať súvis s prevádzkovaním podniku počas konkurzu. Pohľadávka žalobcu vznikla v príčinnej súvislosti s prevádzkovaním podniku. S poukazom na uvedené skutočnosti súd žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel. Preskúmať výšku uplatnenej pohľadávky proti podstate (v tejto súvislosti pripustil na pojednávaní aj zmenu žalobného návrhu) nepovažoval súd prvej inštancie za potrebné, pretože táto bola neuznaná len čo do právneho dôvodu tejto pohľadávky a žalovaný samotnú výšku nepoprel, dokonca výslovne uviedol, že ju nerozporuje a nenamieta.

11. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 27. novembra 2019, č. k. 13CoKR/15/2019-188, rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 21. februára 2019, č. k. 18Cbi/13/2018-122, potvrdil s tým, že priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny je potrebné podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdiť.

12. Námietku žalovaného ohľadom arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú a zdôraznil, že súd prvej inštancie vyjadril skutkové zistenia a závery, ktoré správnym spôsobom zhodnotil. Ďalej uviedol, že procesné oprávnenie žalovaného na využitie všetkých prostriedkov procesnej obrany ako sporovej strane, zo strany súdu prvej inštancie nebolo popreté. Rozhodnutie okresného súdu spĺňa atribúty odôvodnenia vyžadované Civilným sporovým poriadkom, nakoľko v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie sú obsiahnuté skutkové zhodnotenia, z ktorých vyvodil svoje právne závery, na základe čoho odvolací súd vyhodnotil rozsudok okresného súdu za dostatočne a riadne odôvodnený.

13. V rámci odvolania žalovaný namietal neprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie s odôvodnením, že pohľadávka žalobcu vznikla pred vyhlásením konkurzu, teda nespĺňa časové a ani vecné kritérium pohľadávky proti podstate. Odvolací súd sa v tejto veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého sa v danom prípade jednalo o pohľadávku proti podstate, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu. V tejto súvislosti odvolací súd považoval za potrebné poukázať na prevažujúcu rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v tejto otázke, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžso 5/2011, sp. zn. 7Sžso/81/2011, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41CoKR/20/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoKR/7/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoKR/14/2014, primerane uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.09.2015, sp. zn. 5ECdo/47/2014, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2016, ako judikát č. 5, ale aj na právnu úpravu zákona č. 461/2003 Z. z., v účinnom znení.

14. Žalovaný trval na tom, že podľa ust. § 142 ods. 1 ZoSP pohľadávka vzniká už v predchádzajúcom mesiaci, len jej úhrada sa realizuje s jednomesačným odstupom. Inými slovami, ak je žalobcom uplatnená pohľadávka, pohľadávkou, ktorá vznikla z titulu neuhradeného poistného za mesiac december 2017, vznikla najneskôr dňa 01.01.2018, t. j. pred vyhlásením konkurzu. S uvedenou argumentáciou sa odvolací súd nestotožnil. Odvolací súd zdôraznil, že poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Podľa ust. §

142 ods. 1 ZoSP sa poistné platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak. Týmto odvolací súd uzavrel, že zamestnávateľ sa tak nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poistného nestane zrejším, za ktorého zamestnanca, v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poistného.

15. Odvolací súd po zohľadnení ust. § 142 ods. 1 a ust. § 143 ods. 2 ZoSP uviedol, že moment vzniku pohľadávky a moment splatnosti tejto pohľadávky, ktorá sa platí jednorázovo za uplynulý mesiac, je totožný. Z týchto dôvodov podľa odvolacieho súdu nie je možné pohľadávku prihlásiť skôr, ako pohľadávka vznikla. Vzhľadom na to, že sa žalobca o výške poistného na sociálne poistenie dozvedel až na základe zamestnávateľom predloženého mesačného výkazu (výkaz - dňa 28.01.2018, tzn. až po vyhlásení konkurzu, opravný výkaz - dňa 11.10.2018), až od toho momentu žalobca mal právo od platiteľa poistného žiadať konkrétne plnenie. Odvolací súd zobral do úvahy okolnosti daného prípadu a skonštatoval, že oprávnenie žalobcu požadovať poistné ako určitú konkrétnu majetkovú hodnotu za konkrétny kalendárny mesiac (december 2017), nemohlo vzniknúť v decembri 2017, ak sa predložený výkaz viazal k poslednému dňu nasledujúceho kalendárneho mesiaca. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. júna 2012, sp. zn. 4Sžso/5/2011 a rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.10.2013, sp. zn. 8CoKR/20/2012. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že zo žiadneho ustanovenia ZoSP nevyplýva oprávnenie poisťovne vyžadovať výkazy k vyčísleniu poistného mimo dátumu určeného na výplatu mesačnej mzdy.

16. Ohľadom toho, či predmetná pohľadávka súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, odvolací súd vyjadril súhlas s právnym názorom súdu prvej inštancie a poukázal pri tom na ust. § 5 Obchodného zákonníka, s tým, že ak správca neuskutočnil relevantné úkony smerujúce k ukončeniu podnikateľskej činnosti úpadcu, dochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.09.2017, sp. zn. 3Obdo/9/2017).

17. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie neaplikoval ust. § 120 ods. 2 ZKR, odvolací súd uviedol, že sa predmetné ustanovenie vzťahuje na reštrukturalizačné konanie, a nie na konkurzné konanie ako je tomu v danom prípade. Odvolací súd preto túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

18. V závere odvolací súd uviedol, že vzhľadom na súlad rozsudku súdu prvej inštancie s prevládajúcou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR a odvolacích súdov o totožnom nároku, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

19. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ C.s.p.) a jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

20. V rámci dovolania žalovaný argumentoval tým, že sa odvolací súd náležite nevysporiadal s procesnou obranou žalovaného týkajúcou sa vzniku pohľadávky žalobcu (ako pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu) odkazujúcou na potrebu aplikácie ust. § 120 ods. 2 ZKR (časové kritérium vzniku pohľadávky) a s tým súvisiacou právnou argumentáciou žalovaného, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p., ktoré tak spĺňa znaky nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti. Dovolateľ trvá na tom, že predmetné ustanovenie nemožno striktno aplikovať len na reštrukturalizačné konanie s poukazom na jeho systematické zaradenie do tretej časti ZKR s názvom Reštrukturalizácia. Odmietavý postoj dovolateľ zaujal na rozdielne posudzovanie vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu v prípade reštrukturalizácie a v prípade konkurzu. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 377/2016 Z. z., ktorým sa novelizovalo okrem iného aj ust. § 120 ods. 2 ZKR, v ktorom je jasne uvedené: „Toto pravidlo sa prirodzene presadí aj v

konaniach podľa druhej a štvrtej časti, kde ho však aplikačná prax bez výslovnej úpravy bez nejakých problémov už presadzuje.“ Na základe uvedeného by sa podľa dovolateľa ust. § 120 ods. 2 ZKR malo analogicky aplikovať aj na konkurzné konanie, a preto považuje právny názor odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku za nesprávny. Dôraz dovolateľ kládol na to, že nemožno oddeľovať vznik pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu pri reštrukturalizácii a vznik pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu pri konkurze, pretože sa stále jedná o vznik tej istej pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu s jediným rozdielom, ktorým je odlišný spôsob uspokojenia týchto pohľadávok.

21. V súvislosti s odôvodnením prípustnosti dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. žalovaný trval na tom, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. októbra 2010, sp. zn. 1Sžso/37/2014, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. septembra 2017, sp. zn. 3Obdo/9/2017, ani rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. júna 2012, sp. zn. 4Sžso/5/2011, nie je možné na prejednávajúcu vec aplikovať, pretože sa jednalo o odlišné skutkové okolnosti ako v predmetnom prípade. Rovnako dovolateľ poukázal na to, že Najvyšší súd SR sa v uvedených rozhodnutiach zaoberal len vecným kritériom, a nie časovým kritériom, pričom v čase rozhodovania Najvyššieho súdu SR absentovala právna úprava vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu podľa ust. § 120 ods. 2 ZKR.

22. Podľa názoru dovolateľa konajúce súdy na správne zistený skutkový stav aplikovali nesprávnu právnu normu, tzn. namiesto ZKR aplikovali ZoSP. V tomto postupe súdov žalovaný videl popretie princípu rovnakého postavenia veriteľov vzhľadom na ich postavenie a charakter pohľadávok z pohľadu súkromného a verejného práva. Ďalej žalovaný uviedol, že ZoSP vôbec neupravuje vznik nároku Sociálnej poisťovne na poistné odvádzané zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac, a teda rovnako ani okamih vzniku tohto nároku. Napriek uvedenej skutočnosti odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne aplikoval ustanovenia ZoSP o odvodovej povinnosti zamestnávateľa (ust. § 141 ods. 2 ZoSP), platenia poistného (ust. § 141 ods. 1 ZoSP) a splatnosti poistného (ust. § 143 ods. 2 ZoSP). Týmto postupom odvolacieho súdu došlo k stotožneniu okamihu vzniku a splatnosti pohľadávky žalobcu, ktorý dovolateľ namieta.

23. Žalovaný vznik pohľadávky žalobcu (Sociálnej poisťovne) titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca viaže výlučne na dva momenty, ktorými sú 1) vykonanie pracovnej činnosti zamestnancom pre zamestnávateľa a 2) uplynutie času - príslušného kalendárneho mesiaca, v ktorom bola pracovná činnosť vykonaná bez ohľadu na to, či a kedy o tom Sociálna poisťovňa dozvedela. Uvedený výklad žalovaný považuje za súladný s dikciou ust. § 120 ods. 2 ZKR. Predloženie mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poistného má podľa dovolateľa len deklaratórny charakter. Inými slovami zamestnávateľ týmto len deklaruje mzdový nárok zamestnanca a výšku poistného, ktorú z tohto mzdového nároku zrazil a odviedol za zamestnanca v súlade s povinným sociálnym poistením, ktoré v súlade s ust. § 20 ZoSP vzniká odo dňa vzniku pracovného pomeru. V prípade absencie predloženia mesačných výkazov zamestnávateľom dovolateľ upriamil pozornosť na ust. § 144 ods. 2 ZoSP, z ktorého vyplýva, že Sociálna poisťovňa môže predpísať poistné na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe podkladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru. Na podporu svojho názoru dovolateľ poukázal na vhodné rozhodnutia všeobecných súdov, a to rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 16.02.2012, sp. zn. 27Cbi/20/2010, rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 19.04.2013, sp. zn. 15Cbi/1/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.09.2014, sp. zn. 21CoKR/14/2013.

24. Záver súdu prvej inštancie o tom, že ZoSP je lex specialis vo vzťahu k ZKR, považuje dovolateľ za nesprávny z dôvodu, že ZoSP na rozdiel od ZKR neupravuje vznik, resp. okamih vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu (ust. § 120 ods. 2 ZKR). Práve ZKR obsahuje osobitnú právnu úpravu určujúcu nielen vznik pohľadávok (ust. § 120 ods. 2 ZKR), ale aj ich splatnosť (ust. § 46 ZKR).

25. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný položil dovolaciemu súdu na zodpovedanie nasledovné právne otázky:

· Ktorým okamihom (kedy) vzniká pohľadávka Sociálnej poisťovne titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac?

- Ktorým okamihom (kedy) vzniká pohľadávka Sociálnej poisťovne titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac z pohľadu (pre účely) insolvenčného konania podľa zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (najmä konkurzné a reštrukturalizačné konanie)?
- Vznikla pohľadávka žalobcu (Sociálnej poisťovne) titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom (úpadcom) za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac (december 2017) pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu, t. j. pred dňom 05.01.2018?

26. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca s tým, že sa s argumentáciou žalovaného nestotožňuje, naopak vyjadril súhlas s rozhodnutiami vydanými konajúcimi súdmi v tomto konaní. Poukázal pri tom na judikatúru Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sžso/37/2014, sp. zn. 3Obdo/9/2017, sp. zn. 4Sžso/5/2011. V súlade s názorom žalobcu pri obdobných skutkových okolnostiach bolo vydané rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dňa 31.01.2018, sp. zn. 15CoKR/3/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.09.2018, sp. zn. 1CoKR/20/2018. S právnymi otázkami nastolenými žalovaným ako aj s aplikáciou ust. § 120 ods. 2 ZKR sa podľa žalobcu odvolací súd v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia riadne vysporiadal. Žalobca zdôraznil, že odlišný názor žalovaného nemôže zmeniť verejnoprávny vzťah poisťovne a zamestnávateľa, ktorý je založený na zákonom oprávnení Sociálnej poisťovne na poistné a zákonnej povinnosti zamestnávateľa poistné zaplatiť a odvieť. Na doplnenie žalobca uviedol, že ak je pohľadávka charakterizovaná ako právo veriteľa požadovať od dlžníka určitú majetkovú hodnotu, vznik a zánik pohľadávky poisťovne voči zamestnávateľovi je preto možné posudzovať len na základe ustanovení ZoSP, a to tých ktoré zamestnávateľovi ukládajú povinnosť platiť a odvieť poistné v zákonom stanovenom čase a výške. Na základe uvedeného žalobca navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť podľa ust. § 447 písm. f/ C.s.p.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný v súlade s ust. § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

28. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

29. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou, ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia, ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

30. Podľa ust. § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu vid' napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C.s.p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

31. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. V zmysle ust. § 420 C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo, ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v ust. § 420 písm. a/ až f/ C. s. p.: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa ust. § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p., dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p., pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo, alebo nedošlo.

34. Podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

35. Podľa ust. § 431 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa ust. § 420 C. s. p., možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

36. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už res iudicata, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

37. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v rozhodovanom spore dovolací súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, ako má dovolateľ svoje dovolanie odôvodniť.

38. Podľa ust. § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

39. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

40. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

41. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p., oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

42. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

43. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa ust. § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

44. V posudzovanom prípade dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ust. § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa vzniku pohľadávky žalobcu (ako pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu). V tejto súvislosti žalovaný odkazoval na potrebu aplikácie ust. § 120 ods. 2 ZKR (časové kritérium vzniku pohľadávky), s čím sa odvolací súd podľa jeho názoru nevysporiadal dostatočne, na základe čoho vyhodnotil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako nepreskúmateľný a arbitrárny.

45. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p., zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

46. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

47. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na

spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

48. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

49. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

50. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

51. Dovolací súd uvádza, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy.

52. K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia, dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. R II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. (od 1. júla 2016 § 220 ods. 2 C. s. p. - pozn. dovolacieho súdu).

53. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia.

54. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Odvolací súd zhrnul, že zásadnou otázkou, ktorú museli riešiť obidva procesne konajúce súdy, t. j. prvoinštančný ako aj odvolací, bolo posúdenie otázky, či pohľadávka dlžného poistného na sociálne poistenie za obdobie mesiaca december 2017 je pohľadávkou proti podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 ZKR, to znamená z časového hľadiska, či išlo o pohľadávku, ktorá vznikla až po vyhlásení konkurzu, t. j. po 05.01.2018 a vecného hľadiska, či uvedená pohľadávka súvisela s prevádzkovaním podniku počas konkurzu. S poukazom na prevažujúcu rozhodovaciu činnosť súdov v tejto otázke, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžso 5/2011, sp. zn. 7Sžso/81/2011, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41CoKR/20/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoKR/7/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn.

23CoKR/14/2014, primerane Najvyššieho súdu SR R 5/2016, ale aj na právnu úpravu zákona č. 461/2003 Z. z., v účinnom znení, odvolací súd dospel k záveru, že pohľadávka poistného na sociálne poistenie za obdobie december 2017 je pohľadávkou proti podstate, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu a súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu.

55. Dovolací súd v súvislosti s namietanou absenciou náležitého odôvodnenia k (ne)aplikácii ust. § 120 ods. 2 ZKR považoval za potrebné upriamiť pozornosť na bod 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. V tomto bode odvolací súd poukázal na systematické zaradenie ust. § 120 ods. 2 ZKR v rámci úpravy reštrukturalizačného konania. Predmetné ustanovenie zakotvuje, ktoré pohľadávky, tzv. prednostné pohľadávky sa neuplatňujú v reštrukturalizácii prihláškou, nepôsobia na ne účinky začatia reštrukturalizačného konania a ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže by s tým ich veritelia súhlasili, preto ohľadne nich je možné viesť exekúciu. Odlišný účel a zmysel reštrukturalizačného konania, ktorým je ekonomická záchrana dlžníka, t. j. riešenie existujúceho alebo hroziaceho úpadku v porovnaní s konkurzným konaním, v ktorom dochádza k speňažovaniu majetku dlžníka a zo získaného výťažku sa uspokojujú pohľadávky veriteľov, bolo dôvodom, prečo odvolací súd námietku žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú.

56. Napriek tomu, že žalovaný v priebehu konania poukazoval na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 377/2016 Z. z., podľa ktorej by sa ustanovenie § 120 ods. 2 ZKR mohlo aplikovať aj na konkurzné konanie, dovolací súd zdôraznil, že dôvodová správa nie je prameňom práva a nemá záväzný charakter.

57. Podľa ust. § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii, pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, pracovnoprávne nároky, na ktoré nárok vznikol za obdobie kalendárneho mesiaca, v ktorom došlo k začatiu reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia. Vznikom pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih vzniku práva na plnenie podľa § 488 Občianskeho zákonníka bez ohľadu na to, či už nastal čas plnenia. Vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku.

58. Na doplnenie dovolací súd uvádza, že cieľom reštrukturalizačného konania je síce uspokojenie veriteľov dlžníka, rovnako ako to je aj v konkurznom konaní, avšak pri reštrukturalizácii nie s cieľom totálnej likvidácie dlžníka, ale prostredníctvom nanovo upravených pomerov (zmluvných i mimozmluvných) medzi dlžníkom (úpadcom) na jednej strane a jeho veriteľmi na strane druhej, a to tak, aby na jednej strane boli veritelia v čo najväčšom možnom rozsahu uspokojení na svojich pohľadávkach pri súčasnom zachovaní podnikateľskej aktivity dlžníka.

59. Podľa názoru odvolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

60. Dovolací súd konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

61. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov

podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

62. Predpokladom prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., a vôbec toho, aby sa dovolací súd mohol zaoberať tým, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, je naformulovanie otázky, ktorú dovolací súd posúdi ako otázku predbežnú a v prípade, že dospeje k záveru o prípustnosti dovolania, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu meritórne preskúma.

63. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodit', že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

64. Žalovaný sústredil svoju argumentáciu na to, že konajúce súdy na správne zistený skutkový stav aplikovali nesprávnu právnú normu, tzn. namiesto ZKR aplikovali ZoSP. Nakoľko je predmetom konania pohľadávka žalobcu vyplývajúca z verejnoprávneho vzťahu, odvolací súd mal pri posudzovaní jej vzniku použiť právnú úpravu obsiahnutú v ZKR, konkrétne ust. § 120 ods. 2 ZKR, a nie ustanovenia ZoSP. Podľa žalovaného ZoSP neupravuje vznik nároku Sociálnej poisťovne na poistné odvádzané zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac, a teda ani okamih vzniku tohto nároku. Z uvedeného dôvodu položil dovolaciemu súdu nasledovné právne otázky:

- Ktorým okamihom (kedy) vzniká pohľadávka Sociálnej poisťovne titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac?
- Ktorým okamihom (kedy) vzniká pohľadávka Sociálnej poisťovne titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac z pohľadu (pre účely) insolvenčného konania podľa zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (najmä konkurzné a reštrukturalizačné konanie)?
- Vznikla pohľadávka žalobcu (Sociálnej poisťovne) titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom (úpadcom) za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac (december 2017) pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu, t. j. pred dňom 05.01.2018?

65. K otázkam podľa názoru dovolateľa nesprávneho právneho posúdenia veci, ku ktorému konajúce

súdy uviedli, že pohľadávka žalobcu - Sociálnej poisťovne na poistnom je pohľadávkou proti podstate, pretože vznikla po vyhlásení konkurzu a súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, dovolací súd zdôrazňuje, že táto právna otázka už bola dovolacím súdom riešená. Preto dovolací súd neposudzoval dovolanie žalovaného vymedzené právnymi otázkami podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., o ktoré oprel dovolateľ prípustnosť svojho dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

66. Predmetom konania je určenie, že pohľadávka žalobcu - Sociálnej poisťovne na poistnom za mesiac december 2017 vo výške 1.781,54 Eur je pohľadávkou proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR, pretože vznikla po vyhlásení konkurzu a súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu.

67. Podľa ust. § 87 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii pohľadávky proti podstate sú pohľadávky proti všeobecnej podstate a pohľadávky proti oddelenej podstate.

68. Podľa ust. § 87 ods. 2 písm. i/ zákona č. 7/2005 Z. z., o konkurze a reštrukturalizácii pohľadávky proti všeobecnej podstate sú pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu.

69. Podľa ust. § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení, povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 1 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu.

70. Podľa ust. § 141 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení za zamestnanca odvádza poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti zamestnávateľ. Zamestnávateľ vykoná zrážku poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti, ktoré je povinný platiť zamestnanec.

71. Podľa ust. § 142 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení, poistné sa platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.

72. Podľa ust. § 142 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení, ak poistencovi trvalo poistenie len časť kalendárneho mesiaca, poistné sa platí len za túto časť.

73. Podľa ust. § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení, poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné v najbližší nasledujúci pracovný deň.

74. Podľa ust. § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení, Sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného v úhrne je nižšia ako 3, 32 eura, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

75. Podľa ust. § 144 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ak zamestnávateľ na výzvu Sociálnej poisťovne nepredloží podklady potrebné na zistenie správnej sumy poistného, Sociálna poisťovňa môže predpísať poistné na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe podkladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru. Druhá veta odseku 1 platí rovnako.

76. Podľa ust. § 231 ods. 1 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, je zamestnávateľ povinný predkladať pobočke

- i. výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac v lehote splatnosti ním odvádzaného poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie s uvedením dňa, ktorý je určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca, v členení na jednotlivých zamestnancov a na nemocenské poistenie, starobné poistenie a starobné dôchodkové sporenie, invalidné poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti a rezervný fond solidarity a predkladať na výzvu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne podklady na zistenie správnej sumy poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, s určením fyzickej osoby, ktorá plní povinnosti voči Sociálnej poisťovni,
- ii. opravný výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac, ak zistí, že vo výkaze podľa prvého bodu uviedol nesprávne údaje, najneskôr do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo predpísané dlžné poistné na základe výkazu podľa prvého bodu.

77. Dovolací súd konštatuje, že podstatným v tomto spore je posúdenie, či pohľadávka žalobcu je pohľadávkou proti podstate vzhľadom na splnenie časového a vecného kritéria.

78. Pre posúdenie, či v konkrétnom prípade ide o pohľadávku proti podstate, je rozhodujúci vznik tejto pohľadávky. Zákon o sociálnom poistení nemá špeciálne ustanovenia o prihlasovaní pohľadávok v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, a preto sa prihlasovanie pohľadávok spravuje ustanoveniami zákona č. 7/2005 Z. z.

79. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. októbra 2020, sp. zn. 2Obdo/59/2019, vyplýva, že oprávnenie Sociálnej poisťovne požadovať poistné (a tak aj uplatniť pohľadávku), ako určitú konkrétnu majetkovú hodnotu za určitý mesiac nevzniká automaticky v tom istom mesiaci, ale podľa prihlášky do registra závodov - platcov poistného. V tejto súvislosti je právne významné doručenie výkazu poistného Sociálnej poisťovni, čím v zmysle ustanovenia tretej a štvrtej vety § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., vzniká oprávnenie Sociálnej poisťovne na poistné.

80. „K tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazov poistného nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poistného. Túto výšku je oprávnená stanoviť aj poisťovňa predpísaním dlžného poistného (§ 178 ods. 1 písm. a/ bod 8 zákona o sociálnom poistení). Povinnosť zamestnávateľa platiť poistné a stanoviť jeho výšku a odvieť poistné za zamestnanca je povinnosťou, ktorá sa viaže na existenciu vzniku a zániku samotného pracovného pomeru, ale aj na okolnosti podmieňujúce vznik nároku na mzdu, jej výšku a osobný status zamestnanca ako platiteľa poistného.“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 18. augusta 2013, sp. zn. 2MCdo/30/2012).

81. V rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. júna 2012, sp. zn. 4Sžo/5/2011, je uvedené, že „zákon č. 461/2003 Z. z., nemá špeciálne ustanovenia o prihlasovaní pohľadávok v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, a preto sa prihlasovanie pohľadávok spravuje ustanoveniami zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. V danom prípade ale žalobca vychádzal z nesprávneho právneho názoru pokiaľ ide o vznik pohľadávky poisťovne voči platiteľovi poistného. Oprávnenie poisťovne požadovať poistné (uplatniť pohľadávku), ako určitú konkrétnu majetkovú hodnotu za mesiac február nemohlo vzniknúť vo februári 2010 za február 2010, ak výplata miezd za február sa viaže k 30. marcu daného roku. Obdobne výplata za mesiac marec 2010 sa viaže k 30. aprílu daného roku, navyiac, zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva oprávnenie poisťovne vyžadovať výkazy k vyčísleniu poistného mimo dátumu určenému na výplatu mesačnej mzdy, teda ani na rozlíšenie poistného ku dňu 11.03.2010, ktorým začalo reštrukturalizačné konanie.“

82. K tomu, či pohľadávka Sociálnej poisťovne na poistnom na sociálne poistenie je pohľadávkou, ktorá súvisí s prevádzkovaním podniku, dovolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.

októbra 2015, 1Sžso/37/2014, z ktorého vyplýva, že „slovné spojenie „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“, je nutné vykladať aj na účely konkurzu s dôrazom na definíciu podniku v zmysle obchodného práva. Práve štruktúrna požiadavka zákonodarcu na členenie súboru na hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania si vyžaduje u podniku objektívne prítomnosť zamestnancov ako osobnej zložky podnikania, ktorá napomáha podnikaniu, resp. v čase jeho ukončenia dochádza zákonným spôsobom aj k ukončeniu činnosti zamestnancov.“

83. K právnomu názoru obsiahnutému v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. októbra 2015, 1Sžso/37/2014, sa priklonil Najvyšší súd SR aj vo svojom uznesení zo dňa 27. septembra 2017, sp. zn. 3Obdo/9/2017, v tom, že pojem „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“ je potrebné vykladať v zmysle definície podniku uvedenej v ustanovení § 5 Obchodného zákonníka s tým, že ak správca neuskutočnil relevantné úkony smerujúce k ukončeniu podnikateľskej činnosti úpadcu, dochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu.

84. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 29. júla 2015, č. k. II. ÚS/444/2015-19, v ktorom bola riešená obdobná situácia ako v predmetnom konaní, a to určenie pravosti pohľadávky Sociálnej poisťovne ako pohľadávky proti podstate z titulu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za obdobie september 2009, pričom konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený uznesením okresného súdu zo dňa 20.10.2009, sp. zn. 29K/43/2009 zverejneným v Obchodnom vestníku č. 193/2009 zo dňa 07.10.2009. Inými slovami, ústavný súd sa zaoberal otázkou splnenia časového kritéria pri pohľadávke proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR.

85. Ústavný súd SR v predmetnom uznesení uvádza, že „zákon o sociálnom poistení nemá špeciálne ustanovenia o prihlasovaní pohľadávok v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, a preto sa na prihlasovanie pohľadávok aplikujú príslušné ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Súčasne však ústavný súd považuje za potrebné podotknúť, že ak je pohľadávka charakterizovaná ako právo veriteľa požadovať od dlžníka určitú majetkovú hodnotu, vznik a zánik pohľadávky Sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi (úpadcovi) možno posudzovať len na základe ustanovení zákona o sociálnom poistení, t. j. na základe tých ustanovení zákona, ktoré zamestnávateľovi ukládajú povinnosť platiť (zaplatiť) a odviesť poistné v zákonom ustanovenom čase a výške; napadnutý rozsudok krajského súdu týmto požiadavkám neodporuje. Zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom Sociálnej poisťovne skôr, než mu na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazov poistného nestane zrejším, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odviesť jednotlivé druhy poistného. Povinnosť zamestnávateľa platiť poistné, určiť jeho výšku a odviesť poistné za zamestnanca je povinnosťou, ktorá sa viaže na existenciu vzniku a zániku samotného pracovného pomeru, ale aj na okolnosti podmieňujúce vznik nároku na mzdu, jej výšku a osobný status zamestnanca ako platiteľa poistného [pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. júna 2012, sp. zn. 4Sžso/5/2011, tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. augusta 2013, sp. zn. 2MCdo/30/2012].“

86. Pre vznik pohľadávky je dôležité, aby boli súčasne splnené 2 právne skutočnosti. A to predloženie mesačného výkazu za príslušný mesiac, z ktorého je zrejماً suma, ktorú je povinný platiť zamestnávateľ; splatnosť poistného na základe predloženého mesačného výkazu, pretože až vtedy vznikne pohľadávka. Dátum splatnosti v prípade poistného na sociálne poistenie podľa zákona o sociálnom poistení predstavuje zároveň dátum povinnosti zaplatiť poistné. Dovolací súd zdôrazňuje, že podľa § 143 ods. 2 ZoSP poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. V danom prípade žalovaný predložil žalobcovi mesačný výkaz za mesiac 12/2017 dňa 29.01.2018 a opravný mesačný výkaz dňa 11.10.2018 (všetko po vyhlásení konkurzu dňa 05.01.2018), tieto mesačné výkazy preukazujú vznik pohľadávky s tým, že poistné na sociálne poistenie po vyhlásení konkurzu je pohľadávkou proti podstate (§ 87 ods. 2 písm. i/ ZKR). Tento právny záver je v súlade právnym záverom vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.09.2015, sp. zn. 5ECdo/47/2014, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2016, ako judikát č. 5, v ktorom sa určuje aj časové kritérium pre

uplatnenie pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu.

87. Z rozhodovacej činnosti je dovolaciemu súdu známe, že uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 27.12.2017, sp. zn. 1K/14/2017, zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 04.01.2018 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka GDM - Slovakia, s.r.o., Družstevná 5, Liptovský Mikuláš, IČO: 36 379 263. Účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu GDM - Slovakia, s.r.o. tak nastali dňa 05.01.2018. Žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 19.07.2018 a po pripustení zmeny žaloby uznesením zo dňa 21.02.2019 sa žalobca domáhal, aby súd určil, že jeho pohľadávka - poistné za mesiac 12/2017 v sume 1.781,54 Eur, je čo do právneho dôvodu a výšky, vrátane poradia, pohľadávkou proti podstate úpadcu GDM - Slovakia, s.r.o., v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina, sp. zn. 1K/14/2017.

88. Vzhľadom na vyššie uvedenú rozsiahlu ustálenú rozhodovaciú prax Najvyššieho súdu SR, v otázke vzniku pohľadávky Sociálnej poisťovne na sociálne poistenie ako pohľadávky proti podstate, dovolací súd uzatvára, že dovolateľom nastolené právne otázky už boli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené. K názoru dovolateľa, že sa na predmetný spor vyššie uvedené rozhodnutia nevzťahujú s ohľadom na odlišný skutkový stav, dovolací súd uvádza, že práve podstatou vyriešenia právnej otázky je, aby uvedené riešenie bolo všeobecne použiteľné v konaniach s rôznymi skutkovými okolnosťami.

89. Pokiaľ by sa jednalo o zodpovedanie otázky, ktorá nemá všeobecný charakter, ale je viazaná na konkrétny skutkový stav, nejednalo by sa o právnu otázku (zameranú na interpretáciu alebo aplikáciu konkrétneho zákonného ustanovenia, ktorá je predpokladaná v ust. § 421 ods. 1 C. s. p., spôsobom zadefinovaným judikatúrou najvyššieho súdu, napr. v uznesení sp. zn. 3Cdo/158/2017), ale o skutkovú otázku, ktorú dovolací súd nie je oprávnený riešiť.

90. V závere dovolací súd konštatuje, že napriek nemožnosti žalovaným namietanej aplikácie ust. § 120 ods. 2 ZKR na predmetné konkurzné konanie, z vyššie uvedenej ustálenej judikatúry je zrejmé, že vyslovené právne závery o vzniku pohľadávky Sociálnej poisťovne na sociálne poistenie boli aplikované ako v konkurznom konaní, tak aj v reštrukturalizačnom konaní.

91. V prejednávacom spore vzhľadom na vyššie uvedené je možné konštatovať, že konajúce súdy po zohľadnení ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR dospeli k správne právnemu záveru, že pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie za december 2017 vo výške 1.781,54 Eur, vznikla po vyhlásení konkurzu, ktorá súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto ide o pohľadávku proti podstate.

92. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. a ust. § 421 ods. 1 C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

93. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 C. s. p., v spojení s ust. § 255 ods. 1 C. s. p., s dôrazom na skutočnosť, že žalobca nepožiadaval o náhradu trov dovolacieho konania.

94. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.